

Rekommendation för uppfödning av juvenila ormar

Av LEIF WESTRIN (SHF)

Dessa rekommendationer är användbara främst för uppfödning av juvenila viperor och snokar (för ungar av jätteormar gäller delvis andra rekommendationer). För att en adekvat tillväxt ska kunna tillgodoses är det viktigt att de juvenila djuren inte utsätts för svält de första månaderna efter födseln. Några dagar efter födseln ska ungarna tvångsmatas med för arten lämplig föda, t ex nyfödda möss, om de inte

äter frivilligt. Det har visat sig vara helt förkastligt att kasta in födan i terrariet för att sedan lämna djuren utan uppsikt i förhoppning att de ska fånga sin föda själva. De unga djuren är oftast så stressade att de inte äter den mängd som är nödvändigt och om de mot förmodan skulle äta är risken för bettskador mycket stor (det har förekommit att ormmungar ätit upp varandra efter att ha börjat äta på samma by-

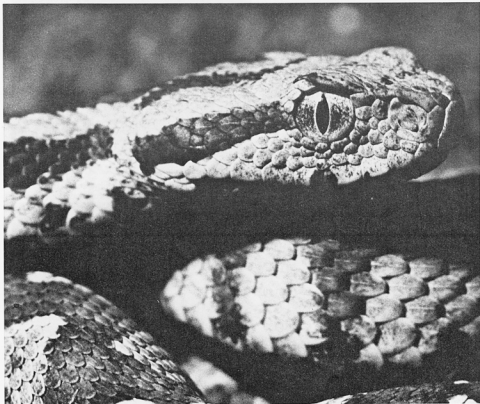

Foto: Henrik Lundström

Veckogammal turkisk kusthuggorm (*Vipera x. xanthina*). För att trivas och växa kräver den tillgång till ljus, värme, frisk luft och rent vatten.

te). Vid hög temperatur i terrariet bör ungarna tvångsmatas två gånger i veckan (normalt brukar en tvångsmatning i veckan räcka).

Efter ett antal tvångsmatningar börjar ormrarna oftast att äta självmant, då är tiden inne för utfodring med t ex gräs-hoppor, syrsor och musungar från pincoet. För att lättare ha möjlighet att övervaka skeendet är det önskvärt att man separerar djuren i olika terrarier där de skall ha möjlighet att uppnå sin preferenstemperatur.

Det är också mycket viktigt att orrnarnas vätskebalans upprätthålls, vilket lättast sker med daglig duschning. Många ormarter dricker mycket sällan ur vattenkopp utan föredrar att dricka vattendroppar från glasrutor och stenar i terrariet, ett bra sätt att tillgodose djurens vätskebalans är att låra dem att dricka från pipett.

Inredningen i terrariet måste bytas mycket ofta för att orrnarna inte ska få i sig smitta från avföring när de dricker (inredningen bör bytas var fjortonde dag). Terrariet måste placeras ljus och daglig UV-strålning är nödvändig för djurens tillväxt och pigmentupbyggnad. Lämpliga UV-lampor har visat sig vara Osram Ultravitalux 300 W med E27-soc- kel. Dessa kan beställas i de flesta elaffärer eller direkt från Osram. Lämpligt bestrålningsavstånd är ca 80 cm riktat uppifrån för att ej skada ögonen på djuren, en kvart om dagen räcker för bestrålning. Jag har själv använt mig av dessa lampor i många år utan att några skador på djuren har upp- trätt.

Djurens värmebehov tillfredsställs lättast med strålnings- värmen från vanliga glödlampor med reflektorer, många djur är thigmoterma med vilket menas att de upptar värme från andra föremål, exempelvis stenar. I detta fall är det lämpligast att glödlampan får bestråla en flat sten som dju- ret har möjlighet att krypa under. Lättaste sättet att se om

djuret kan tillgodose sitt värmebehov är att placera en termometer under lampans ljuskägla och sedan avläsa tempe- raturen. De flesta ormar har en preferenstemperatur som varierar mellan 36—40 grader. Terrariets allmäntemperatur är beroende av ornens ursprung. En tropisk art t ex kräver ofta en hög lufttemperatur på dagen (ca 25 grader med några graders differens uppåt för vissa arter) med ett par graders sänkning på natten, emedan en orm från de tempererade de- larna klarar en betydligt lägre lufttemperatur på dagen för att på natten kunna kylas ned ett tiotal grader. Det viktigaste är att djuret har möjlighet att uppnå sin preferenstempera- tur, därför är det nödvändigt att strålningsvärme används.

Ventilationen i terrariet är ett annat viktigt kapitel då stil- lastående dålig luft kan förorsaka allvarliga sjukdomar hos djuren. Terrariet bör vara konstruerat med en ventilations- öppning i den nedre kanten på ena kortsidan och en motsva- rande öppning i taket där också all bestrålning sker.

Terrariet bör vara konstruerat av steriliserbart material exempelvis glas, PVC-plast, aluminium och rostfritt nät. Trätarrarier är oftast omöjliga att sterilisera och får kasseras efter en tids användning.

Terrariet bör placeras vid fönstret där djuren får tillgång till sol och dagsljus, vilket betydligt ökar deras chanser för överlevnad. En sak att tänka på när man ställer terrariet vid fönstret är att djuren måste ha möjlighet att skydda sig mot allt för stark solvärme, detta sker lättast genom att man skuggar delar av terrariet och vädrar rummet ofta. Förr i ti- den dog många djur i källarlokalerna och andra tivelaktiga förvaringsutrymmen i brist på ljus och ventilation. Enklaste sättet att slippa göra samma misstag som folk många gånger gjorde förr är att följa ovanstående rekommendationer och ge djuren de mest elementära förutsättningarna för överlev- nad: *ljus, värme, frisk luft och rent vatten.*

Summary

Good care and nourishment are essential for juvenile snakes growth and development. If they will not eat, forcefeeding is necessary. Eventually, they start eating on their own and can be served young mice, grasshoppers, crickets etc with a pair of tweezers.

To prevent contamination from faeces via the drinking water, keep the vivaria clean. Exchange and thoroughly clean the decorations every two weeks. Spray the vivaria daily.

UV-light is necessary for normal development and is recommended 15 minutes at 80 cm distance every day.

Suitable UV-bulb are Osram Ultravitalux 300 W.

Good ventilation is essential. Have one netcovered opening in the lower part of the shortsides and one in the ceiling, where the UV-exposure take place.

For construction, use sterilizable material like glass, PVC plastic, aluminium and stainless net. Wooden vivaria are not recommended. Preferably, place the vivaria near windows but remember to protect them against too much heat. Shade parts of them and open the windows for ventilation.

